

АНАЛІЗ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ:
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯANALYSIS OF BUDGET RELATIONS IN UKRAINE:
PECULIARITIES AND PROBLEMS OF FORMATION

У статті досліджено питання міжбюджетних відносин в Україні, які наразі формуються під впливом реформи децентралізації. Визначено роль міжбюджетних трансфертів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів. Проаналізовано обсяги та структуру таких коштів, що передаються з державного бюджету до бюджетів нижчого рівня. Виокремлено недоліки чинної моделі міжбюджетних відносин, розроблено пропозиції щодо удосконалення міжбюджетних відносин в процесі їхнього формування, що слугуватимуть на користь розвитку локальної економіки.

Ключові слова: міжбюджетні відносини, децентралізація, міжбюджетні трансферти, бюджетне регулювання, доходи та видатки місцевих бюджетів.

В статье исследованы вопросы межбюджетных отношений в Украине, которые сейчас формируются под влиянием реформы децентрализации. Определена роль межбюджетных трансфертов в формировании доходной части местных бюджетов. Проанализированы объемы и структура таких средств, которые передаются из государственного бюджета в бюджеты нижнего уровня. Выделены недо-

статки действующей модели межбюджетных отношений, разработаны предложения по совершенствованию межбюджетных отношений в процессе их формирования, которые будут служить во благо развития локальной экономики.

Ключевые слова: межбюджетные отношения, децентрализация, межбюджетные трансферты, бюджетное регулирование, доходы и расходы местных бюджетов.

The article is about the issues of interbudgetary relations in Ukraine, which are now being formed under the influence of the decentralization reform. The role of interbudgetary transfers in the formation of the revenue side of local budgets is defined. The volumes and structure of such funds, which are transferred from the state budget to lower-level budgets, are analyzed. The shortcomings of the current model of interbudgetary relations have been singled out, proposals have been developed to improve interbudgetary relations in the process of their formation, which will serve the development of the local economy.

Key words: interbudgetary relations, decentralization, interbudgetary transfers, budgetary regulation, incomes and expenditures of local budgets.

УДК 336.14

Онищенко В.В.аспірант кафедри фінансів
та банківської справи
Європейський університет

Постановка проблеми. Рівень забезпечення населення гарантованими суспільними благами та загальний добробут окремих територій в країні, які наразі не відповідають європейським стандартам життя, є показовою ознакою моделі міжбюджетних відносин, що склалася у процесі становлення незалежної України. Завдання, що виконує міжбюджетне регулювання, полягає у збалансуванні місцевих бюджетів у результаті бюджетного вирівнювання. Проте, кінцевою метою розбудови ефективної моделі міжбюджетних відносин в умовах проведення реформи децентралізації має бути сприяння соціально-економічному розвитку окремих територій з одночасним підвищенням якості життя населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика бюджетної децентралізації, розвитку міжбюджетних відносин, змін у підходах до бюджетного регулювання висвітлюється в працях таких вітчизняних вчених, як: В. Андрущенко, О. Василюк, М. Єрмошенка, О. Кириленко, І. Луніної, А. Мазаракі, В. Опаріна, В. Федосова, І. Чугунова, С. Юрія. Однак, для усунення існуючих дисбалансів бюджетної системи країни, розбудови ефективної моделі міжбюджетних відносин необхідним є подальший науковий пошук у цій царині з урахуванням пріоритетів реформи децентралізації.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз міжбюджетних відносин, що формуються в Україні

під впливом реформи децентралізації, задля розробки пропозицій щодо підвищення їхньої ефективності, досягнення балансу бюджетної системи та сприяння соціально-економічному розвитку окремих територій країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правове підґрунтя для існування міжбюджетних відносин закладено у Конституції України, визначається бюджетним Кодексом України та низкою нормативно-правових актів цієї царини, сутність яких зводиться до того, що органи влади вищого рівня зобов'язані надавати підтримку окремим місцевим бюджетам, які цього потребують, за рахунок коштів інших місцевих бюджетів задля забезпечення гарантованого рівня добробуту населення на всій території держави. У разі передачі частини повноважень до компетенції органів влади нижчого рівня органи влади вищого рівня мають забезпечити їх відповідними бюджетними ресурсами.

У процесі становлення вітчизняної бюджетної системи інструменти, що застосовуються у бюджетному регулюванні, пройшли певний еволюційний шлях. Уперше поняття офіційних (міжбюджетних, бюджетних) трансфертів було запроваджено у 1996 році разом із прийняттям нової бюджетної класифікації, згідно з якою вони поділялися на дві групи залежно від цільового спряму-

вання коштів: поточні і капітальні. До поточних офіційних трансфертів відносили грошові допомоги (дотації), які одержували бюджети нижчих рівнів при недостатності доходних джерел. На відміну від поточних, капітальні офіційні трансферти (субвенції) передбачали цільове використання одержаних коштів. Цілі, на які спрямовувалися субвенції, головним чином були пов'язані з виконанням органами місцевого самоврядування делегованих державою повноважень.

З прийняттям у 2001 році Бюджетного кодексу України відбулася зміна концептуальних підходів до класифікації трансфертів. Термін «офіційні трансферти» було замінено на «міжбюджетні трансферти», що й наразі трактується як кошти, що безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. Відповідно до попередньої редакції Бюджетного кодексу України, міжбюджетні трансферти мали чотири форми: дотації вирівнювання; субвенції; кошти, що передаються до державного бюджету та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів; інші дотації [1].

З провадження реформи бюджетної децентралізації, а відповідно й змін у міжбюджетних відносинах, які покликані розширити права місцевих органів влади та надати їм значну бюджетну самостійність, змінилися види та порядок перерахування міжбюджетних трансфертів. На відміну від існуючої системи з базовою дотацією (або дотацією вирівнювання) і додатковою, змінами до Бюджетного кодексу передбачено існування нових видів міжбюджетних трансфертів. У таблиці 1 розглянуто нові види міжбюджетних трансфертів, що запроваджено в рамках реформи децентралізації, із зазначенням бюджетів, які мають право на такі види вирівнювання.

Як свідчать наведені дані, новими видами міжбюджетних трансфертів в Україні з 01.01.2015 р. є базова та реверсна дотації. Хоча слід зазначити, що за своєю суттю ці міжбюджетні трансферти не надто змінилися у порівнянні до попередньої редакції БКУ. Базова та реверсна дотації спря-

мовані на горизонтальне вирівнювання податко-спроможності територій. Базова дотація надається з державного бюджету місцевим бюджетам, а реверсна дотація передається до державного бюджету з місцевих бюджетів, тобто, два протилежних за напрямом руху грошових потоки, що функціонують між державним та місцевими бюджетами. При чому базова дотація бюджетам міст районного значення, селищним, сільським бюджетам надаватиметься лише у разі їх об'єднання та створення об'єднаних територіальних громад.

Нова система вирівнювання залежить від індексу податкоспроможності відповідного бюджету, обчисленого у розрахунку на одного жителя. Нормативним вважається середній рівень таких надходжень по Україні на одного жителя $\pm 10\%$. У разі, якщо такий рівень буде перевищено на 10% , то 50% надлишкових надходжень вилучатимуть до державного бюджету (реверсна дотація). Якщо ж виникне зворотна ситуація, і надходження будуть на 10% менші за середній рівень, то з державного бюджету буде компенсовано лише 80% суми, необхідної для досягнення цього рівня. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів здійснюється окремо за податком на доходи фізичних осіб та податком на прибуток. Решта доходів місцевих бюджетів вирівнюванню не підлягають і залишаються у повному розпорядженні органів місцевої влади [2, с. 69].

На відміну від дотації субвенція має цільовий характер і виділяється в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про її надання. Субвенції можуть надаватися як з державного бюджету місцевим бюджетам, так і з одного місцевого бюджету іншому. З провадженням реформи децентралізації сама сутність поняття субвенції залишилася без змін, проте, з'явилися нові її види. Наразі законодавством передбачено, що Державним бюджетом України можуть надаватися такі види субвенцій місцевим бюджетам: субвенції на здійснення державних програм соціального захисту; субвенція на виконання інвестиційних

Таблиця 1

Нові види міжбюджетних трансфертів, започатковані в рамках бюджетної децентралізації

Державний бюджет України	Вид міжбюджетного трансферту					
	Базова дотація	Освітня субвенція	Субвенція на підготовку робітничих кадрів	Медична субвенція	Субвенція на забезпечення мед. заходів	Реверсна дотація держ. бюджету
Обл. бюджети	+	+	+	+	+	+
Бюджет						
м. Києва	-	+	+	+	+	-
Бюджети міст обл. значення, районів	+	+	-	+	-	+
Бюджети об'єднаних територіальних громад	+	+	-	+	-	+

Джерело: складено на основі положень Бюджетного Кодексу [1]

проектів; освітня субвенція; субвенція на підготовку робітничих кадрів; медична субвенція; субвенція на забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру; субвенція на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження; субвенція на проекти ліквідації підприємств вугільної і торфодобувної промисловості та утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі на умовах співфінансування.

Своєю чергою місцеві ради можуть передбачати у відповідних бюджетах наступні види субвенцій: субвенції на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування; субвенції на виконання інвестиційних проектів, у тому числі на будівництво або реконструкцію об'єктів спільного користування; інші субвенції.

Додаткова дотація з Державного бюджету України місцевим бюджетам може надаватись на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок надання пільг, встановлених державою. Стимулювання розвитку національної економіки шляхом надання державою суб'єктам господарювання податкових пільг через зменшення ставок оподаткування доходів, які входять до кошику доходів місцевого бюджету, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, передбачає гарантовану їх компенсацію за рахунок додаткової дотації з державного бюджету [1, ст. 103].

Порядок перерахування міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, реверсної дотації, а також порядок перерахування міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами визначаються Кабінетом Міністрів України і мають забезпечувати своєчасність, рівномірність, гарантованість та повноту перерахування трансфертів.

Вже протягом десяти років в Україні міжбюджетні трансферти передбачені бюджетами всіх

адміністративно-територіальних одиниць, що перетворило їх із засобу надання фінансової допомоги в інструмент забезпечення перерозподільних процесів (табл. 2). Як свідчить практика бюджетного регулювання, збільшення обсягів дотаційних ресурсів призводить до незацікавленості органів місцевого самоврядування в пошуку додаткових джерел доходів бюджетів для фінансування власних та закріплених повноважень, зниження ефективності використання одержаних коштів і, як наслідок, низької результативності всієї системи міжбюджетних відносин [3, с. 30].

Упродовж 2010-2016 років частка трансфертів у доходах місцевих бюджетів коливалася від 49, 2% у 2010 році до 53, 4 % у 2016 році. Загальний обсяг трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів зріс у 2,5 рази протягом 2010-2016 років: з 77, 8 млрд грн у 2010 році до 195,6 млрд грн у 2016 році.

На рис. 1 наведено динаміку перерахування трансфертів, які було передано з державних бюджетів до місцевих бюджетів у період 2010-2016 років. У структурі трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, впродовж 2010-2014 років (табл. 3) переважала дотація вирівнювання, частка якої у загальній структурі трансфертів коливалася від 56,1% у 2010 році до 46,3 % у 2014 році. Частка базовою дотації була значно меншою у 2015-2016 роках (3,0% та 2,4 % відповідно по роках), ніж частка дотації вирівнювання у попередні роки.

Окрім того, до започаткування реформи децентралізації щорічно з місцевих бюджетів передавалася частина коштів до державних бюджетів України. У 2010 році з місцевих бюджетів до державного бюджету було передано 6,4 млрд грн, у 2011 р. – 2,5 млрд грн, у 2012 р.- 1,1 млрд грн, у 2013 р. – 1,5, у 2014 р. – 2 млрд грн. Відтак чистий трансферт вирівнювання (різниця між дотацією вирівнювання та обсягом коштів, що передається до державного бюджету) для місцевих бюджетів у відповідні роки

Таблиця 2

Динаміка виконання місцевих бюджетів за доходами протягом 2010-2016 років, млрд грн

Показник	Роки						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т.ч.	80,5	86,5	100,8	105,2	101,1	120,5	170,6
– загальний фонд	67,6	71,4	81,2	84,9	80,2	101,6	146,6
– спеціальний фонд	12,9	15,1	19,6	20,3	20,9	18,9	24,0
Обсяг міжбюд-х трансфертів всього, у т.ч.	77,8	94,9	124,5	115,9	130,6	174,0	195,4
– загальний фонд	72,4	89,7	114,6	113,1	116,8	173,2	194,7
– спеціальний фонд	5,4	5,1	9,8	2,7	13,9	0,8	0,7
Частка трансфертів у доходах місцевих бюджетів,%	49,2	52,3	55,3	52,4	55	59,1	53,4
Разом доходів	158,3	181,4	225,3	221,1	231,7	294,5	366

Джерело: складено за даними [4]

становив відповідно 37,2 млрд грн, 41,1 млрд грн, 50,5 млрд грн, 54,2 млрд грн, 58,5 млрд грн. Уведена в дію реверсна дотація у 2015 році становила 2,7 млрд грн, у 2016 році – 3 млрд грн. Відтак чистий трансферт вирівнювання становив 2,5 млрд грн та 1,7 млрд грн відповідно по роках.

У категорії додаткових дотацій, що передавалися з державного бюджету до місцевих бюджетів впродовж 2010-2014 років, найбільший обсяг займали дотації, які надавалися на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів, дотації на підвищення рівня оплати праці працівників бюджетної сфери, дотації на компенсацію втрат доходів від надання податкових пільг. Найбільша частка додаткових дотацій припала на 2012 рік в розмірі 7,2 %.

У 2015 – 2016 роках у структурі додаткових дотацій переважала стабілізаційна дотація у розмірі 2,0 млрд грн щорічно, або 1,2 % та 1% від загального обсягу трансфертів відповідно по роках. Слід зазначити, що стабілізаційна дотація спрямовується на покриття диспропорцій у міс-

цевих бюджетах, які виникли у зв'язку із запровадженням нової моделі взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами.

Упродовж періоду, що досліджується, щорічно відбувається зростання обсягів коштів, які виділяються у вигляді субвенції з соціального захисту населення. До субвенції такого характеру включаються субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам; субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот; субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу; субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського

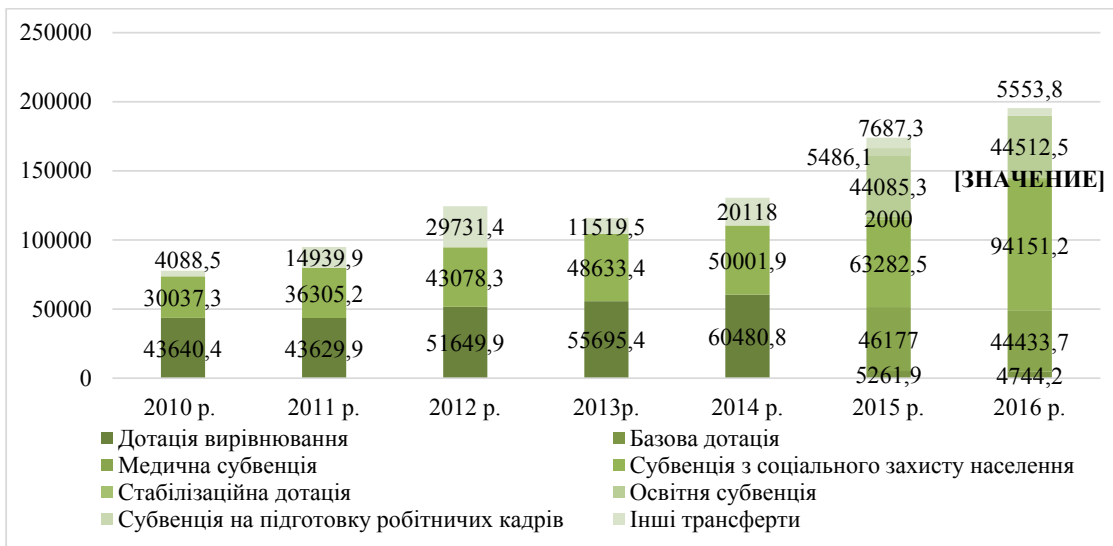

Рис. 1. Динаміка перерахування трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів протягом 2010-2016 років, млн грн

Джерело: побудовано за даними Міністерства Фінансів України [4]

Таблиця 3

Структура трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів протягом 2010-2016 років, %

Вид трансферту	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Дотація вирівнювання	56,1	46,0	41,5	48,1	46,3	-	-
Базова дотація	-	-	-	-	-	3,0	2,4
Додаткові дотації:	0,8	4,7	7,2	4,7	3,0	1,11	1,05
-стабілізаційна дотація						1,2	1,0
Субвенція з соц. захисту населення	38,3	38,0	34,3	42,0	38,3	36,4	48,2
Освітня субвенція	-	-	-	-	-	25,3	22,8
Медична субвенція	-	-	-	-	-	26,5	22,7
Субвенція на підготовку роб-х кадрів	-	-	-	-	-	3,2	-
Інші субвенції	4,8	11,3	17,0	5,2	12,4	4,4	2,8

Джерело: розраховано за даними табл. 2

підкування; субвенцію на надання пільг з послуг зв'язку (за винятком 2016 року).

У 2010 році обсяг субвенції з соціального захисту населення становив 31 млрд грн, до у 2016 році він вже досяг позначки у 94,2 млрд грн, тобто за 7 років зріс у 3 рази. Відповідно у загальній структурі трансфертів, частка вказаної субвенції зростає від 38,3 % у 2010 році до 48,2% у 2016 році.

У рамках реформи децентралізації, починаючи з 2015 року, також було впроваджено освітню субвенцію та медичну субвенцію, що спрямовуються на оплату поточних видатків загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та утримання установ та закладів охорони здоров'я. Такими змінами передбачається, що держава бере на себе відповідальність щодо фінансового забезпечення установ медичної та освітньої сфер, які раніше фінансувалися з місцевих бюджетів, шляхом надання спеціальних трансфертів (субвенцій).

Для забезпечення видатків установ медичної та освітньої сфери, які належать до повноважень місцевих бюджетів у 2015 році було спрямовано субвенції у сумі 95,7 млрд грн, у 2016 році – 88,9 млрд грн. При цьому: медична субвенція профінансована у сумі 46,2 млрд грн та 44,4 млрд грн відповідно по роках; освітня субвенція профінансована у сумі 44,1 млрд грн у 2015 році та у сумі 44,5 млрд грн у 2016 році.

Окрім того, змінами до Бюджетного Кодексу України передбачено виділення субвенції на підготовку робітничих кадрів, коштами якої мають фінансуватися поточні видатки професійно-технічних навчальних закладів. Проте, така субвенція була виділена для місцевих бюджетів лише у 2015 році в розмірі 5,4 млрд грн. Законом України «Про Державний бюджет на 2016 рік» фінансування професійно-технічних навчальних закладів було передано до компетенції місцевих бюджетів. Слід вказати, що фінансування видатків такого характеру створює додаткове навантаження на місцеві бюджети та відволікає їхні фінансові ресурси.

Окрім субвенцій соціального спрямування та нових субвенцій, впроваджених на заміну дотації вирівнювання (медична та освітня субвенції), на 2015 рік було передбачено надання місцевим бюджетам 17-ти видів інших субвенцій на суму у 7,7 млрд грн. У 2016 році було передбачено надання місцевим бюджетам 15-ти видів інших субвенцій в обсязі 5,5 млрд грн.

Водночас трансферти зворотного напрямку, тобто ті, що передаються до державного бюджету України з місцевих бюджетів мають незначний обсяг (рис. 2). У структурі видатків місцевих бюджетів їхня частка була найбільшою у 2010 році та сягнула 4,2 %. Найменша частку таких трансфертів у структурі загальних видатків місцевих бюджетів було зафіксовано у 2012 році у розмірі 0,6 %. За результатами 2016 року такий показник знаходився на рівні 1,2%.

Більшу частину таких трансфертів до 2015 року складали кошти, що передавалися до державного бюджету з місцевих бюджетів. З 2015 року найбільшу частину формувала реверсна дотація, а також субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів. Так у 2016 році надійшло 4,2 млрд грн міжбюджетних трансфертів, що на 32,7% більше за відповідний показник 2015 року. Реверсна дотація становила 3,0 млрд грн, субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів перераховано в обсязі 1,2 млрд грн.

До основних недоліків чинної моделі міжбюджетних відносин, які не були усунені в процесі імплементації реформи децентралізації слід віднести наступне:

– частка наданих з державного бюджету трансфертів у доходах місцевих бюджетів, у тому числі частка субвенцій, залишається вищою прийнятого рівня. При чому демонструє тенденцію до зростання впродовж 2015-2016 років, що є свідченням перерозподілу на центральному рівні значної частини бюджетних коштів та посилення

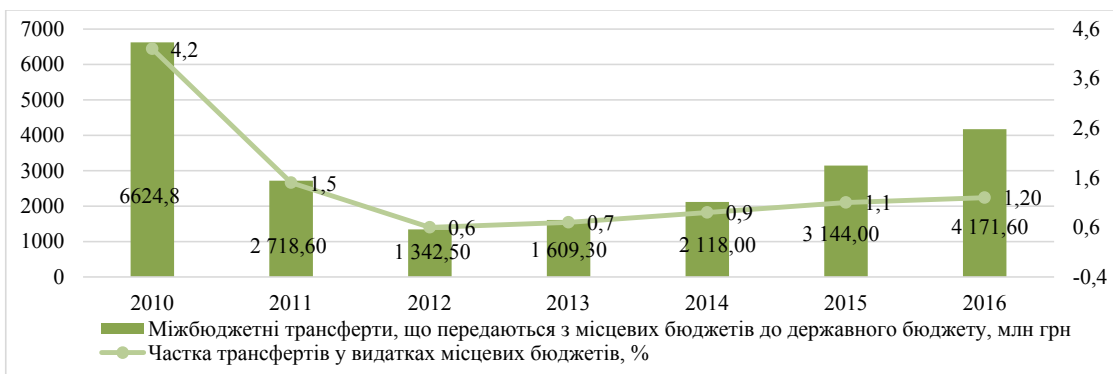

Рис. 2. Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету України за період 2010-2016 років

Джерело: побудовано за даними [2,5]

залежності виконання місцевих бюджетів від трансфертів з державного бюджету. Така модель міжбюджетних відносин не відповідає принципам реформи децентралізації.

За результатами фінансового аудиту [6], що проводиться Рахунковою палатою України, було визначено, що у 2015 році лише у двох із двадцяти п'яти регіонів частка трансфертів з державного бюджету у доходах місцевих бюджетів становила менше 50 % (Дніпропетровська область – 49,9 %, м. Київ – 29,9 %), у шести регіонах – від 50 % до 60 %, в одинадцяти – від 60 до 70 %, у шести регіонах – перевищила 70%;

– звуження прав органів місцевого самоврядування в частині виконання делегованих повноважень у галузях освіти й охорони здоров'я в наслідок запровадження медичної, освітньої субвенцій і субвенції на підготовку робітничих кадрів замість дотації вирівнювання.

У 2014 році видатки місцевих бюджетів на делеговані державою повноваження в галузях освіти й охорони здоров'я враховувалися при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, зокрема, дотації вирівнювання, яка надавалася на вирівнювання дохідної спроможності місцевих бюджетів. Рішення щодо використання дотації приймалися органами місцевого самоврядування самостійно. Натомість у 2015 році для оплати поточних видатків окремих типів навчальних і медичних закладів з державного бюджету надані медична, освітня субвенції та субвенція на підготовку робітничих кадрів у загальній сумі 95,7 млрд грн, Зазначені субвенції становили 32,5 % доходів місцевих бюджетів. Відповідно до положень Бюджетного Кодексу невикористані залишки субвенцій (4,6 млрд грн) залишилися на рахунках відповідних місцевих бюджетів для використання в наступному бюджетному періоді з урахуванням цільового призначення субвенцій та на оновлення матеріально-технічної бази навчальних і медичних закладів. Оскільки субвенції використовуються на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про їх надання, органи місцевого самоврядування не мають права приймати рішення щодо використання субвенцій на інші видатки і впливати на обсяг виділених державою коштів;

– затримки у перерахуванні субвенцій місцевим бюджетам та проведення відповідних видатків у результаті прийняття Кабінетом Міністрів України рішень щодо затвердження або внесення змін до порядків і умов надання деяких передбачених у державному бюджеті субвенцій пізніше, ніж передбачено їх надання помісячним розписом асигнувань державного бюджету [6, с. 24].

Висновки з проведеного дослідження. Задля підвищення ефективності моделі міжбюджетних відносин, яка б сприяла б розширенню фінансової автономії місцевих бюджетів, збалансуванню бюджетної системи в країні та відповідала б заде-

кларованим цілям реформи децентралізації, на нашу думку, доречними будуть наступні пропозиції:

– запровадження чіткого та зрозумілого розподілу додаткових дотацій та субвенцій на основі встановленого переліку критеріїв або з використанням розрахункової формули. Оскільки наразі обсяг таких трансфертних платежів визначається Кабінетом Міністрів України, необхідним є залишення за ним права на мінімальне коригування обсягів виділення таких коштів, однак, таке коригування не має позначатися на фінансовому становищі місцевих бюджетів;

– визначення районного рівня як такого, що спроможний концентрувати фінансові ресурси задля уникнення обтяження та надмірної витратності адміністративних процедур. Оскільки органи влади на районному рівні здатні адекватно оцінювати проблеми місцевих громад та розподіляти кошти на їх вирішення;

– уведення стандартів якості надання соціальних послуг замість нормативів задля підвищення ефективності витрат, що спрямовуються на їхнє надання. Оскільки наразі більшу частину послуг у сфері охорони здоров'я, освіти та соціального захисту місцеві органи влади фінансують за рахунок коштів, що передаються з державного бюджету у вигляді субвенції, тому не мають змоги за необхідності та доцільності вдаватися до оптимізації витрат цих сфер через затвердженні нормативи. Відповідно заміна нормативів стандартами якості надання послуг підвищить ефективність витрат, що спрямовуються на соціальні послуги, а тому робота органів місцевого самоврядування буде оцінюватися безпосередньо населенням громади.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бюджетний кодекс. Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. Редакція від 13.02. 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2015 рік [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2016. – 80 с.
3. Пріоритети реформування та напрями перспективного розвитку міжбюджетних відносин в умовах бюджетної децентралізації в Україні. – К.: НІСД, 2015. – 80 с.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/news/bjudzhet/local-budg>
5. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2017. – 92 с.
6. Висновки щодо виконання закону про державний бюджет України на 2015 рік. – Рахункова палата України, Київ. – 2016. – 46с.